ทำไม จึงมี "สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง"

==========

"**สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง**" ได้ถูกจัดตั้งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดพิมพ์ **หนังสือประมวลกฎหมาย** (และบรรดากฎหมาย ที่สำคัญต่าง ๆ) เพื่อจำหน่ายแก่ผู้ที่ประกอบวิชาชีพกฎหมาย นักศึกษากฎหมายในมหาวิทยาลัยและในสถาบันอุดมศึกษา และผู้ที่สนใจกฎหมายทั่ว ๆ ไป และ **สำนักพิมพ์ ฯ มีความเชื่อว่า** แม้ว่าในปัจจุบันนี้ จะมี e – book ที่เป็นหนังสือกฎหมายอยู่มากมาย แต่ e – book อาจเหมาะสำหรับการเก็บและการค้นหาข้อมูล แต่ความต้องการ "**หนังสือประมวลกฎหมาย ที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม**"สำหรับนักกฎหมาย คงจะไม่เปลี่ยนแปลง เพราะ "**การทำงาน**" **ของนักกฎหมาย**มีลักษณะเฉพาะ ที่มีความจำเป็นต้องใช้ตัวบทกฎหมายที่เป็น**หนังสือ** ที่จำเป็นต้องพลิกกลับไปกลับมาเพื่อการตรวจสอบตัวบทในกฎหมายแต่ละฉบับ

คำถามมีว่า ทำไม "สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง" จึงเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ ในขณะนี้ มีสำนักพิมพ์หนังสือกฎหมายมากมายหลายสำนัก ที่จัดพิมพ์หนังสือ "**ประมวลกฎหมาย**" และกฎหมายต่าง ๆ วางขายอยู่ตามร้านหนังสือทั่ว ๆ ไปอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งในศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และทั้งในร้านบุ๊คสโตร์ของบริษัทเอกชนต่าง ๆ

คำตอบ ก็คือ "สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง" เกิดขึ้น มิใช่เพื่อจำหน่ายหนังสือประมวลกฎหมายและกฎหมาย ตามที่เราเห็นพิมพ์กันอยู่ทุกวันนี้ **แต่** สำนักพิมพ์ สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง เกิดขึ้นโดย **"ผู้ที่ร่วมก่อตั้งสำนักพิมพ์ฯ" มีความตั้งใจ ประสงค์จะพิมพ์หนังสือกฎหมาย ที่จะมีส่วนช่วยทำให้การเรียนการสอนกฎหมายในประเทศของเราอยู่ใน "แนวทาง" ที่สามารถจะพัฒนาต่อไปได้** และสามารถยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นได้

เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) **มีความเชื่อว่า** การเรียนการสอนกฎหมายในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของเรา **ยังมีความต่างระดับ** กับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยของประเทศที่พัฒนาแล้ว **อยู่เป็นอันมาก ดังนั้น เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง)** จึงได้หา "วิธีการ" พิมพ์หนังสือกฎหมาย ที่จะช่วยทำให้นักกฎหมายของเราสามารถอ่านกฎหมายได้ด้วยความเข้าใจ และสามารถ "**รู้จัก**"กับกฎหมายไทยของเราเองได้ง่ายขึ้น โดยเราจะทดลองเริ่มต้นด้วยการพิมพ์หนังสือ **ประมวลกฎหมาย** ๔ ฉบับที่เป็นกฎหมายหลักของประเทศ คือ ป.อ. / ป.พ.พ. / ป.วิ.อาญา และ / ป.วิ.แพ่ง และจะเริ่มจากการจัดพิมพ์ **"ประมวลกฎหมายอาญา"** เป็นฉบับแรก

แต่ก่อนที่**เราจะกล่าวต่อไปว่า เรา(สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) มี "วิธีการ" อย่างไร**ในการจัดพิมพ์หนังสือประมวลกฎหมาย ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนกฎหมายในประเทศของเราพัฒนาต่อไป เราคงต้องตอบ **"คำถาม"** ก่อนว่า

ทำไม เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) จึงเชื่อว่า การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ของประเทศไทย **มีความต่างระดับ** กับการเรียนการสอนกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วอยู่มาก **เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) รู้ได้อย่างไร (?)**

คำตอบ ก็คือ การที่เรามีความเชื่อเช่นนั้น ก็เพราะเรา**เปรียบเทียบ "คุณภาพและมาตรฐาน" ของตำรากฎหมาย** (สาขาต่าง ๆ) ที่อาจารย์กฎหมายของเราเขียนขึ้นและใช้สอนนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของเราในทุกวันนี้ **กับ** ตำรากฎหมายที่มหาวิทยาลัยของประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่เขาใช้สอนอยู่ในประเทศของเขา

ท่านผู้อ่านไม่จำเป็นต้องเชื่อตามเรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เราขอให้ท่านผู้อ่าน**หยิบ**ตำรากฎหมายที่มหาวิทยาลัยของประเทศที่พัฒนาแล้ว**มาอ่าน** *จะเป็นหนังสือกฎหมายสาขาใดก็ได้* แล้วลอง**เปรียบเทียบ**ดูกับตำราที่อาจารย์ของเราเขียนและใช้สอนนักศึกษากฎหมายของเราอยู่ในขณะนี้ เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เชื่อว่า **ท่านผู้อ่านจะสามารถบอกกับตัวท่านเองได้ว่า** "คุณภาพและมาตรฐาน" ของตำรากฎหมายที่อาจารย์กฎหมายของเราเขียนขึ้น อยู่ในระดับใด

ทั้งนี้ **โดยสำนักพิมพ์ฯ จะยังไม่กล่าวถึง ทักษะของนักกฎหมายไทย**ในการอ่านตำรากฎหมาย**ในภาษาต่างประเทศ**ของประเทศที่พัฒนาแล้ว **อันเนื่องมาจาก**การที่ประเทศไทยเราเป็นเอกราชมาโดยตลอด เราไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจทางตะวันตก ซึ่งทำให้นักกฎหมายของประเทศไทยเสียเปรียบนักกฎหมายของประเทศ**สิงคโปร์** ประเทศ**มาเลเซีย** หรือแม้แต่ประเทศ**เวียดนาม** (ที่เคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจทางตะวันตก) ใน**การเข้าถึง**ตำรากฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นภาษา**อังกฤษ**หรือภาษา**ฝรั่งเศส** ซึ่งทำให้น่าเชื่อได้ว่า อาจารย์กฎหมายและตำรากฎหมายของประเทศเหล่านี้จะมี "มาตรฐาน" เหนือกว่าอาจารย์กฎหมายและตำรากฎหมายของประเทศไทย

สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง มีความเห็นว่า ก่อนที่อาจารย์ที่สอนกฎหมายของเรา จะปรับปรุงตำราของเรา ไปสู่มาตรฐานของตำรากฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว และไปถึงการศึกษา "กฎหมายเปรียบเทียบ - comparative law" ได้ นั้น **นักกฎหมายของเรา** คงจะต้องสามารถ**อ่านตัวบทกฎหมายของเราเอง**ได้อย่างสมบูรณ์ และ**สามารถทำความเข้าใจ** กับ "แนวความคิด / ปรัชญากฎหมาย"ในการเขียน (การออกแบบ - design)กฎหมาย ของผู้ร่างกฎหมายของเราเอง (ถ้ามี) **ให้ได้เสียก่อน**

"**วิธีการ**" ที่จะทำให้นักกฎหมายของเรา**สามารถอ่านตัวบทกฎหมายของเราเอง**ได้ ด้วย"ความเข้าใจ"ที่ง่ายขึ้น และสามารถรอบรู้ตัวบทกฎหมายได้อย่างครบถ้วน จึง**เป็น "เงื่อนไข(สำคัญ)"ประการแรก**ที่จะต้องทำขึ้น**ก่อนที่** อาจารย์ผู้ที่เขียนตำรากฎหมายของเราจะสามารถปรับปรุงตำรากฎหมายของตนเองได้ และ**ก่อนที่** มหาวิทยาลัยของเราจะสามารถยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนกฎหมายได้

หนังสือประมวลกฎหมาย ที่จัดพิมพ์โดย**สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง** จะแตกต่างกับหนังสือประมวลกฎหมายที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์อื่น **อยู่ ๒ ประการ** คือ **(๑)** สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง ได้เสนอการจัดพิมพ์ตัวบทกฎหมาย แบบมี high light โดยอาศัยลักษณะ font ของตัวอักษร ฯลฯ เพื่อให้เป็นเครื่องช่วยในการอ่านและในการทำความเข้าใจกับตัวบท (ทั้งนี้ โดย**ถ้อยคำและข้อความ**ของตัวบท

กฎหมายยังคงเป็นไปตามที่ปรากฏอยู่ใน**ราชกิจจานุเบกษา**ทุกประการ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง) และ **(๒)** สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง ได้จัดทำ "**ดรรชนีอักษร**" ไว้ท้ายตัวบทประมวลกฎหมาย

(๑) ประการแรก ถามว่า **ทำไม หนังสือกฎหมายที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ฯ จึงจัดพิมพ์ตัวบทกฎหมายแบบมี** highlight

เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) **ไม่ทราบว่า ท่านผู้อ่าน**เป็นนักกฎหมายหรือไม่ และถ้าท่านผู้อ่านเป็นนักกฎหมาย ท่านเคยอ่านตัวบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วใน**ภาษาของเขา** หรือไม่

ถ้าท่านเคยอ่านตัวบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วใน**ภาษาของเขา ท่านอาจสังเกตได้ว่า** การอ่านบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วที่เขียนด้วย**ภาษาของเขา**นั้น ท่านสามารถอ่านเข้าใจได้ง่ายกว่า การอ่าน "กฎหมายไทย" ที่เขียนด้วย**ภาษาไทย**ของเราเอง **และโดยปกติ** ท่านจะสามารถ "เข้าใจ" กฎหมาย**ของเขา**ได้ด้วยการอ่านตัวบทกฎหมายเพียงเที่ยวเดียว **ซึ่งจะแตกต่างกับ**การอ่านตัวบทกฎหมายของเรา**ที่เขียนเป็นภาษาไทย** ซึ่งบางครั้ง ท่านต้องอ่านทบทวนหลายเที่ยว ท่านจึงจะรู้ความหมายและจับ "ความ"ได้ และบางครั้ง ก็ยังไม่แน่ใจ ความหมาย (ที่ตนเองคิดว่าเข้าใจ) นั้นถูกต้องหรือไม่

เหตุที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วที่เขียนด้วย**ภาษาของเขา**นั้น เป็นภาษาที่มี "**รากภาษา**" มาจากภาษาลาติน ดังนั้น วิธีเขียนภาษาของเขาจึงมี**เครื่องหมายวรรคตอน** ที่เรียกว่า punctuation marks (เช่น period "." จุดมหัพภาค / comma "," จุดจุลภาค / semicolon ";" จุดอัฒภาค / และ ฯลฯ) **ซึ่งเครื่องหมายเหล่านี้** จะแสดงการแบ่งประโยค และแสดง "ความหมาย" และลักษณะความสำคัญของแต่ละประโยค ว่า **ประโยคใด**เป็นประโยคหลัก - main clause และ **ประโยคใด**เป็นประโยครอง - subordinate clause และแสดงว่า **ประโยคใด** เป็นประโยคอย่างง่าย ๆ ที่เป็นประโยคเดี่ยว - simple sentence หรือ เป็นประโยครวม - compound sentences ฯลฯ รวมทั้ง เครื่องหมายเหล่านี้ จะบอกให้ท่านทราบด้วยว่า "ความ" ในประโยคดังกล่าวแต่ละประโยค มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร และความจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ด้วยจุดมหัพภาค หรือ period

ภาษาไทยเรา ไม่มีการใช้ "เครื่องหมายวรรคตอน" เหล่านี้ การเขียนกฎหมายของเรา จะมีเครื่องหมายที่ช่วยในการอ่านอยู่ **เพียง ๒ ประการเท่านั้น** คือ ประการแรก "การเว้นวรรค(ตอน)" (เว้นวรรคยาวบ้าง สั้นบ้าง (ตามแต่ว่า ผู้ยกร่างกฎหมายจะมีความเอาใจใส่ในการเขียนหรือในการพิมพ์หนังสือกฎหมายมากน้อยเพียงใด) และ ประการที่สอง คือ การย่อหน้า ซึ่งตามหลักภาษาไทย เรียกว่า มหัตถสัญญา แต่ในภาษาการเขียนกฎหมาย เราเรียกว่า "**วรรค**" หรือ **paragraph (**ซึ่งคำว่า "วรรค" ในภาษากฎหมายนี้ มีความหมายแตกต่างกับ "การเว้น**วรรค**(ตอน)")

ในประมวลกฎหมายของเรา บทมาตราแต่ละมาตราอาจมีหลาย วรรค - **paragraph** และในแต่ละวรรค อาจมีประโยคหลายประโยค และในแต่ละประโยค ก็จะมีสาระ(สำคัญ) แตกต่างกันไป โดย**ในการเขียนแยก "ประโยค" เหล่านี้** ก็จะแบ่งด้วย **"การเว้นวรรค(ตอน)"** ที่เราไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ยกร่างกฎหมายหรือผู้พิมพ์หนังสือกฎหมาย

ดังนั้น ในการอ่าน**กฎหมายภาษาไทย** ผู้อ่านกฎหมายจึงต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจของตนเองว่า **ประโยคใด**เป็นประโยคสำคัญ(หรือเป็นประโยคหลัก) ประโยคใดเป็นประโยครอง และประโยคใดมีความสัมพันธ์กับประโยคใด อย่างไร ฯลฯ และในหลาย ๆ ครั้ง ที่การพิมพ์หนังสือกฎหมายของเรา (แม้แต่การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเอง) ก็จะมีการแบ่ง “วรรค (ตอน)” และการย่อหน้า (การแบ่งวรรค) ที่ผิดพลาดหรือไม่เหมาะสม **ซึ่งทำให้การเข้าใจความหมายของกฎหมาย ผิดไปจากความหมายที่แท้จริง** และในหลาย ๆครั้ง ทำให้เกิดเป็น “ปัญหากฎหมาย” ที่ต้องถกเถียงและตีความกัน

ยิ่งกว่านั้น ถ้าในการยกร่างกฎหมาย ผู้ยกร่างกฎหมายไม่ได้กำหนด “ขอบเขตสาระสำคัญ” ในการเขียนบทบัญญัติในแต่ละมาตราหรือในแต่ละวรรคไว้ ในมาตราหนึ่งหรือในวรรคหนึ่งของกฎหมาย ก็อาจมีสาระสำคัญได้หลายสาระ ซึ่งก็จะทำให้การอ่านกฎหมาย เข้าใจได้ยากยิ่งขึ้น (และทำให้การจัดทำดรรชนีอักษร(กฎหมาย) ในภาษาไทย ทำได้ยากยิ่งขึ้นด้วย ดังจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อว่าด้วยการทำ “ดรรชนีอักษร”)

เท่าที่จำได้ ในอดีตที่ผ่านมา คือ เมื่อประมาณกว่า ๕๐ ปีมาแล้ว ได้เคยมีนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงมากท่านหนึ่ง (ไม่ขอระบุชื่อ) เสนอให้นำ punctuation marks มาใช้ในการเขียนกฎหมายของประเทศไทย แต่ข้อเสนอของนักกฎหมายท่านนี้ ไม่เป็นที่ยอมรับ

ปัญหาของเรา จึงมีว่า เรา (คนไทย)จะเขียนหรือ**พิมพ์หนังสือกฎหมายอย่างไร** จึงจะช่วยให้คนทั่ว ๆ ไป สามารถอ่านตัวบทกฎหมายในภาษาไทยของเราเองได้โดยสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย ๆ และรวดเร็ว **เหมือนกับ** การอ่านบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วที่เขียนด้วย**ภาษาของเขา**

สิ่งที่ **เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง)** จะนำเสนอแก่**ท่านผู้อ่าน** ในการจัดพิมพ์ประมวลกฎหมายในครั้งนี้ **ก็คือ** การจัดพิมพ์อักษรแบบ highlight โดยอาศัยลักษณะของตัวอักษร - font และ ฯลฯ มาเป็น “เครื่องหมาย” ในการกำกับการแบ่งประโยค และแสดงความเชื่อมโยงระหว่างประโยคต่าง ๆ เพื่อแสดง**ข้อความ**ที่เป็นสาระสำคัญ ของแต่ละมาตรา ที่จะช่วยให้ท่านผู้อ่านสามารถอ่านกฎหมายได้โดยสามารถ**เข้าใจกฎหมาย**ได้ง่ายขึ้นด้วยการอ่านเพียงเที่ยวเดียว เหมือนกับการอ่านภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว

และ**นอกจากนั้น** ในการจัดพิมพ์ประมวลกฎหมายของเรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เรายังได้ให้ “ความสำคัญ” กับการ**เว้นวรรค(ตอน)** อย่างระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อให้ท่านมองเห็น**ความหมาย**ที่ถูกต้องของข้อความในบทมาตราต่าง ๆ

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดพิมพ์แบบ highlight นี้ ก็เป็นเพียง “**วิธีการ**” ที่สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง ได้กำหนดขึ้นเท่านั้น แต่การที่จะนำ “**วิธีการ**” นี้ มาใช้**ให้ได้ดีเพียงใด**นั้น ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของ “ผู้ที่จัดทำ highlight” เพราะในการทำ highlight ในแต่ละประโยคหรือในแต่ละมาตรานั้น ผู้จัดทำอาจ “**เลือก**” ทำได้หลายอย่าง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ “ความเข้าใจ” ในตัวบทกฎหมายของผู้จัดทำว่า จะเน้นในถ้อยคำหรือข้อความใด

ในการจัดพิมพ์ประมวลกฎหมายครั้งนี้ นักกฎหมายของเรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เป็นผู้จัดทำ และได้ทำ highlight อย่างระมัดระวัง โดยได้เลือกทำ highlight ในลักษณะที่เห็นว่า จะทำให้ **ท่านผู้อ่าน**สามารถอ่านบทกฎหมายได้ โดยมีความเข้าใจอย่างถูกต้องและไม่ต้องเสียเวลาทบทวน

และ **ต่อไปนี้** ก็เป็นเรื่องที่ท่านผู้อ่านในฐานะที่เป็นผู้ใช้ - users จะต้องพิสูจน์ด้วยตัวท่านเองว่า การจัดพิมพ์กฎหมายแบบ highlight ที่นักกฎหมายของเรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) ได้จัดทำขึ้นนี้ จะสามารถทำให้ท่านผู้อ่าน สามารถอ่านประมวลกฎหมายอาญา ด้วยความเข้าใจได้ง่ายและเร็วขึ้น **จริงหรือไม่**

มาตราในประมวลกฎหมายอาญา ที่เป็นบทมาตราที่ยาวและอ่านเข้าใจได้ยาก ที่ท่านผู้อ่าน อาจทดสอบการอ่านได้ ก็มี เป็นต้นว่า มาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๕๖ มาตรา ๗๔ และ มาตรา ๘๗

เรา**(สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง)** หวังเป็นอย่างมากว่า การจัดพิมพ์ประมวลกฎหมายใน “รูปแบบ highlight” นี้ จะทำให้คนทั่วไปและนักกฎหมายสามารถอ่าน ตัวบทกฎหมายไทยในภาษาไทย ด้วยความเข้าใจ **ด้วยการอ่านเพียงเที่ยวเดียว** เหมือนกับการอ่านบทกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วในภาษาของเขา ที่มี punctuation marks

แต่ที่แน่นอนสำหรับท่านผู้อ่าน ก็คือ “ข้อความ” และ “คำ” ในหนังสือประมวลกฎหมายที่สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง ได้จัดพิมพ์ขึ้นนี้ **จะเป็นไปตามที่ปรากฏอยู่ในราชกิจจานุเบกษา ทุกประการ**

(๒) ประการที่สอง ถามว่า **ทำไม หนังสือประมวลกฎหมายที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ฯ จึงต้องมี “ดรรชนีอักษร”**

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งที่ **“สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง”** ประสงค์จะทำ ก็คือ การหา “รูปแบบ” การจัดพิมพ์หนังสือกฎหมาย ที่มีเครื่องช่วยที่ทำให้ท่านผู้อ่าน สามารถอ่าน ตัวบทกฎหมายของเราเอง **เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น**และ**ครบถ้วน**มากขึ้น

การจัดพิมพ์อักษรแบบ highlight ย่อมเป็น “เครื่องช่วย” ที่จะทำให้ท่านผู้อ่าน สามารถอ่านกฎหมายของเราเองโดยมี “ความเข้าใจ” **ได้ง่ายขึ้น ก็จริง** แต่การจัดพิมพ์อักษรแบบ highlight **ไม่สามารถ** ทำให้ท่านผู้อ่าน สามารถรู้ตัวบทในประมวลกฎหมาย**ให้ครบถ้วน ได้**

สิ่งที่จะทำให้ท่านผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์กฎหมายหรือนักกฎหมายของเรา **สามารถ** “รู้” ตัวบทในประมวลกฎหมาย**ให้ครบถ้วนได้** ก็คือ **“ดรรชนีอักษร”** ที่จะแสดงไว้ท้ายหนังสือประมวลกฎหมาย เพราะ **“ดรรชนีอักษร”** ของกฎหมาย**จะบอกแก่**ท่านผู้อ่านให้รู้ว่า “เรื่องหรือประเด็น” ที่ท่านประสงค์จะทราบนั้นอยู่ในบทมาตราใดของประมวลกฎหมาย และ “ยังมีบทมาตราในเรื่องเดียวกันหรือที่เกี่ยวเนื่องกัน” อยู่ในบทมาตราอื่น อีกหรือไม่

การทำ “ดรรชนีอักษร” ของกฎหมายภาษาไทย เป็นสิ่งที่ท้าทาย เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เป็นอย่างมาก **มากยิ่งกว่า** การจัดพิมพ์หนังสือกฎหมายใน**รูปแบบการพิมพ์ แบบ** highlight และหนังสือกฎหมาย ของประเทศที่พัฒนาแล้ว เขามีดรรชนีอักษรไว้ท้ายเล่ม มานานนับร้อย ๆ ปีแล้ว

ท่านผู้อ่านเคยคิดบ้างหรือไม่ว่า ทำไม การพิมพ์หนังสือประมวลกฎหมาย ของประเทศไทยจนถึงปัจจุบันนี้ จึงไม่สามารถมี “ดรรชนีอักษร” ไว้ท้ายเล่มได้ และ**เมื่อหนังสือประมวลกฎหมาย ไม่มีดรรชนีอักษร** ก็ทำให้ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายหรือนักร่างกฎหมายของเรา ไม่มี “เครื่องมือ” ที่ทำให้รู้ตัวบทของประมวลกฎหมาย**ได้ครบถ้วน** นอกจากอาศัย“ความจำ”ของตนเอง และในปัจจุบันนี้ เพียงแต่นักกฎหมายผู้ใด “**จำ**” ได้มากกว่าคนอื่น ผู้นั้นก็ได้รับการยอมรับว่าเป็น “**ผู้เชี่ยวชาญ**กฎหมาย” ของประเทศไทยไปแล้ว โดยไม่ต้องพูดถึง “ความรู้กฎหมาย” ที่แท้จริง

และแน่นอน คงไม่มี นักร่างกฎหมายหรือผู้เชี่ยวชาญกฎหมายคนใด **มาบอกกับท่านผู้อ่าน**ว่าตนเองไม่รู้ตัวบทของประมวลกฎหมาย **โดยครบถ้วน**

ในการเข้ามาทำ “ดรรชนีอักษร” ของประมวลกฎหมายในครั้งนี้ เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊คพับบลิชชิ่ง) ได้ติดตามตรวจสอบดู**การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย** โดยเฉพาะยิ่ง การแก้ไขเพิ่มเติม**ประมวลกฎหมายที่*กระทำ***ในช่วงที่การบริหารประเทศของเราอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ โดย “คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)” คือ ประมาณ ๔- ๕ ปีที่ผ่านมานี้ (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จนถึง พ.ศ. ๒๕๖๒) **เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) ได้พบ “ข้อเท็จจริง”** หลาย ๆ ประการ **ที่ (อาจ)แสดงให้เห็นว่า** ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายหรือนักร่างกฎหมายของเราในปัจจุบัน ได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย **โดยไม่รู้ตัวบทของกฎหมายที่ครบถ้วน** แม้ในประมวลกฎหมายฉบับเดียวกัน

ตัวอย่าง เราลองมาดูตัวอย่างสักตัวอย่างหนึ่ง ดูว่า ผู้ร่างกฎหมายของเราได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย **โดยรู้หรือไม่รู้**ตัวบทของกฎหมายที่ครบถ้วน หรือไม่

ในการแก้ไขเพิ่มเติม**ประมวลกฎหมายอาญา** โดย พรบ. แก้ไขเพิ่มเติม ฯ ฉบับที่ ๒๒ ใน**ปี พ.ศ. ๒๕๕๘** คือ เมื่อ ๓ ปีที่ผ่านมานี้เอง ได้บัญญัติเพิ่มเติม **มาตรา ๓๖๖/๔** ใน **ลักษณะ ๑๓** ความผิดเกี่ยวกับศพ โดยมีข้อความดังนี้ *“มาตรา ๓๖๖/๔ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการ**ดูหมิ่นเหยียดหยาม**ศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”*

ถ้อยคำในมาตรา ๓๖๖/๔ ดูอย่างเผิน ๆ ก็ดูเหมือนไม่มีอะไร แต่ถ้า**ท่านผู้อ่าน** ลองอ่านบทมาตราอื่น ๆ ของประมวลกฎหมายอาญา ท่านจะพบ **“ข้อเท็จจริง”** ว่า ในประมวลกฎหมายอาญา จะไม่มี คำว่า **“ดูหมิ่นเหยียดหยาม”** อยู่เลย มีแต่คำว่า “ดูหมิ่น” และ คำว่า “เหยียดหยาม”

โดยในบทบัญญัติกลุ่มแรก (ได้แก่ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๒๐๖) **ท่านผู้อ่าน**จะพบคำว่า “**เหยียดหยาม**” และในบทบัญญัติกลุ่มที่สอง (ได้แก่มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๙๘ มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ และ มาตรา ๓๙๓) ท่านผู้อ่านจะพบคำว่า “**ดูหมิ่น**”

บทบัญญัติกลุ่มแรก จะได้แก่ **การเหยียดหยาม** ประเทศชาติ / การเหยียดหยามรัฐต่างประเทศ / และการเหยียดหยามศาสนา ตามลำดับ

และบทบัญญัติกลุ่มที่สอง สามมาตราแรก (มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔) จะเป็นบทมาตราว่าด้วยการ**ดูหมิ่น** พระมหากษัตริย์ ฯ / ราชาธิบดี ฯ / ผู้แทนรัฐต่างประเทศ และในสองมาตราต่อมา (มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๙๘) จะเป็นบทมาตราว่าด้วยการ**ดูหมิ่น** เจ้าพนักงาน / ศาล และในอีกสองมาตราถัดมา (มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๗) จะเป็นบทมาตราว่าด้วยการ**ดูหมิ่น** ในความผิดฐานหมิ่น

ประมาทผู้อื่นและหมิ่นประมาทผู้ตาย และสุดท้าย (มาตรา ๓๙๓) จะเป็นบทมาตราว่าด้วยการ "**ดูหมิ่น**(ผู้อื่น)ซึ่งหน้า"

จาก "ข้อเท็จจริง" ดังกล่าวข้างต้นนี้ **ท่านผู้อ่าน**ก็จะพบว่า **ผู้ร่างประมวลกฎหมายอาญา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้แยก**การใช้คำว่า "**เหยียดหยาม**" และคำว่า "**ดูหมิ่น**" ออกจากกันอย่างชัดเจน โดยมี "**แนวทาง**" การเขียนที่แน่นอน ตามที่เห็นได้จากบทมาตราต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น (โดยเราไม่จำเป็นต้องมีคำอธิบายเพิ่มเติมแต่อย่างใด) และดังนั้น ถ้าถือตามแนวทางของ **ผู้ร่างประมวลกฎหมายอาญา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐** คำที่ควรใช้ใน **มาตรา ๓๖๖/๔** ควรเป็นคำว่า "ดูหมิ่นศพ" ไม่ใช่คำว่า "ดูหมิ่นเหยียดหยามศพ"

ดังนั้น คำว่า "ดูหมิ่นเหยียดหยามศพ" ในมาตรา ๓๖๖/๔ **ที่เพิ่งเพิ่มเติม**เข้ามา ใน **ปี พ.ศ. ๒๕๕๘** นี้ จึงเป็นคำที่แปลกใหม่ในบทมาตราของประมวลกฎหมายอาญา และมีอยู่เพียงคำเดียวใน**มาตราเดียว**เท่านั้นในประมวลกฎหมายอาญา

และดูเป็นที่น่าประหลาดใจอย่างมาก ว่า การร่าง มาตรา ๓๖๖/๔ ของเรานี้ ได้ผ่านการพิจารณาของนักร่างกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอาญาและนักกฎหมายของประเทศไทย จำนวนนับเป็นร้อย ๆ คน *ทั้งในขณะที่ยกร่างกฎหมาย และในขณะที่พิจารณาร่างกฎหมายโดยสมาชิกของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และโดยกรรมการในคณะกรรมาธิการของสภาฯ* **แต่ไม่ปรากฏว่า** มีผู้ใดยกประเด็นเรื่องถ้อยคำในคำนี้ ขึ้นพิจารณาแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่กล่าวมานี้ เพียงเพื่อแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอาญาและนักร่างกฎหมายของเรา (อาจ) ไม่รู้ตัวบทของประมวลกฎหมายอาญา**ที่ครบถ้วน** และการไม่รู้ตัวบทกฎหมาย**ที่ครบถ้วน** (อาจ)ทำให้การเขียนกฎหมายของประเทศขาดมาตรฐาน และในบางกรณี (อาจ)ทำให้กฎหมายที่มี**การแก้ไขเพิ่มเติมเกิด**ความสับสน และขัดกันเองกับบทบัญญัติเดิมได้

ตัวอย่างที่ยกขึ้นมากล่าวนี้ เป็นกรณีเฉพาะ "เรื่อง **การใช้ถ้อยคำ**" ที่ไม่อยู่ในแนวทางของบทบัญญัติเดิมในประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่เพราะ**ความไม่รู้ตัวบท**ของประมวลกฎหมายอาญาที่**ครบถ้วน** ของนักกฎหมายของเรา(ประเทศไทย) ยัง(อาจ)ทำให้นักกฎหมายของเรา มองไม่เห็น "**หลักกฎหมาย**" ที่สำคัญบางประการ ที่ซ่อนอยู่ในตัวบทของประมวลกฎหมายอาญาที่เราลอกเลียนแบบมาจากประมวลกฎหมายอาญาของประเทศที่พัฒนาแล้วได้อีกด้วย ซึ่งถ้ามีโอกาสจะได้กล่าวต่อไป

ต่อไปนี้ เราลองมาพิจารณาดูว่า **เพราะเหตุใด หนังสือกฎหมายภาษาไทยของเรา จึงไม่สามารถมี "ดรรชนีอักษร" ไว้ท้ายเล่ม** (ให้เหมือนกับหนังสือกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว)**ได้**

การจัดพิมพ์หนังสือกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว เขาสามารถมี "ดรรชนีอักษร" ไว้ท้ายเล่มได้มานานนับร้อย ๆ ปี **คำถาม**มีว่า **ทำไม** การจัดพิมพ์หนังสือประมวลกฎหมายของประเทศไทยเรา จึงไม่สามารถมีดรรชนีอักษรไว้ท้ายเล่มได้

คำตอบ ก็คือ เพราะภาษาไทยเป็นภาษาที่มี "**หลักภาษาศาสตร์**" แตกต่างกับภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว(ที่มีรากภาษามาจากภาษาลาติน) **ซึ่งทำให้การทำ "ดรรชนีอักษร**(กฎหมาย)" **ในภาษาไทยทำได้ยากกว่า** (มาก)

ประการแรก ก็คือ ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีคำเหมือน – synonym มากมาย ภาษาไทยดูจะเป็นภาษาที่เหมาะสำหรับ**วรรณคดี** มากกว่าที่จะเป็นภาษากฎหมาย ภาษาไทยมีทั้งคำที่เป็นราชาศัพท์ / คำที่เป็นคำธรรมดาที่สุภาพเรียบง่าย / และคำที่ไม่สุภาพหรือคำแสลงมากมาย **ตัวอย่าง**เช่น ในประมวลกฎหมายอาญาเรามี**คำว่า** “ปลงพระชนม์” ควบคู่กับ “ความผิดต่อชีวิต” เรามี**คำว่า** “ประทุษร้ายต่อพระองค์” ควบคู่กับ “ความผิดต่อร่างกาย” และเรามี**คำว่า** “ประทุษร้ายต่อเสรีภาพ” ควบคู่กับ “ความผิดต่อเสรีภาพ” เป็นต้น หรือ **ตัวอย่างเช่น** คำว่า “กิน” ท่านผู้อ่านลองคิดดูว่า คำที่มีความหมายว่า “กิน” ในภาษาไทยมีกี่คำ และคำในภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีความหมายว่า “กิน” มีกี่คำ และท่านผู้อ่านก็จะทราบความแตกต่างของภาษาทั้งสองนี้ ได้

นอกจากนั้น “คำ” ในภาษาไทยส่วนมาก เป็นคำที่มีความหมายไม่แน่นอน เป็นภาษาที่ดิ้นได้ ดังนั้น ถ้าหากผู้ยกร่างกฎหมายไม่ระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำในการร่างกฎหมายแล้ว ก็จะเปิดโอกาสให้นักกฎหมายไทย แสดงความสามารถในการตีความกฎหมายและมีการเล่นถ้อยคำสำนวนกันได้อย่างหลากหลาย อย่างที่เราเรียกว่า การตีความแบบ “ศรีธนญชัย” ตามที่เราได้เห็นกันอยู่เสมอ ๆ

ประการที่สอง อุปสรรคอีกประการหนึ่งในการทำดรรชนีอักษร(กฎหมาย)ในภาษาไทย ก็คือ “คำ” ในภาษาไทย มักจะเป็น “**คำรวม**” ที่ประกอบด้วยคำหลายคำ เพื่อแสดงความหมาย**ในแต่ละลักษณะ** โดยไม่มีคำที่เป็น “**คำหลัก**” หรือรากของคำ โปรดดู **ตัวอย่าง** ดังต่อไปนี้

คำว่า “บริหาร – administer” : ในภาษาอังกฤษ คำว่า administer ที่เป็นคำกริยา (มีอักษรนำ คือ “a”) , administration การบริหาร ที่เป็นคำนาม (มีอักษรนำ ก็คือ “a”) , administrator หมายถึง ผู้ที่ทำการบริหาร (มีอักษรนำ ก็คือ “a”) ; แต่ในภาษาไทย “บริหาร”ที่เป็นคำกริยา (มีอักษรนำ คือ “**บ**”) / คำภาษาไทย “การบริหาร” ที่เป็นคำนาม (มีอักษรนำ คือ “**ก**”) / และคำภาษาไทย ที่หมายถึง นักบริหาร หรือผู้บริหาร (มีอักษรนำ คือ “**น**” หรือ “**ผ**”) ;

จะเห็นได้ว่า คำที่มีความหมายเกี่ยวกับการบริหาร นั้น ใน**ภาษาอังกฤษ** จะมี “อักษรนำ”ของดรรชนีอักษร เพียงอักษรเดียว คือ “a” ที่มาจากคำที่เป็น“คำหลัก” หรือเป็นรากของคำ **คำเดียวกัน** คือ คำว่า administer แต่ใน**ภาษาไทย**ของเรา คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องการบริหารมี “อักษรนำ”ได้อย่างน้อยถึง ๔ อักษร คือ “**บ**” “**ก**” “**น**” “**ผ**” เพราะภาษาไทย เป็นภาษาที่ใช้ “คำรวม” คือ การนำคำหลายคำมารวมกันเพื่อแสดงความหมายของคำใน**แต่ละสภาพ**

ประการที่สาม ก็คือ **ภาษาไทยมี**จำนวน “อักษร” มากกว่าภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว (ที่มีรากภาษามาจากภาษาลาติน)

ภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว มีจำนวนอักษรทั้งสิ้นเพียง **๒๖ ตัวอักษร** จาก a ถึง z (แบ่งเป็นอักษรที่เป็น “พยัญชนะ” จำนวน ๒๑ ตัว และอักษรที่เป็น “สระ” จำนวน ๕ ตัว คือ a e i o u

แต่**สำหรับภาษาไทยของเรา** มีตัวอักษรที่เป็น “พยัญชนะ” จำนวน **๔๔ ตัว** (ตามตำราไวยากรณ์เรียกว่า “รูป”) คือ จาก “ก” ถึง “ฮ” และเป็นตัวอักษรที่เป็น “สระ” คือ สระอา สระเอ ฯลฯ (ทั้งที่เป็นสระเดี่ยวและสระผสมฯ) อีกจำนวน ๒๑ ตัว (โดยมีเสียงจำนวน ๓๒ เสียง) รวมตัวอักษรทั้งสิ้น **๖๕ ตัว**

(หรือรูป) **กล่าวโดยรวม**จะเห็นว่า ภาษาไทยมีจำนวนตัวอักษร คือสระและพยัญชนะรวมกัน มากกว่าภาษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว **ถึง ๓ เท่า** [*โดยไม่นับรวมอักษรอีก ๔ ตัว ที่เราทั่ว ๆ ไปคิดว่าเป็น "สระ" คือ สระอำ สระไอ สระใอ และสระอำ แต่ตามตำราไวยากรณ์ไทย ไม่ถือว่าเป็น "สระ"* ฯ]

ทั้งนี้ โดยยังจะไม่กล่าวถึง"**วรรณยุกต์**"ในภาษาไทย อีก ๔ ตัว (คือ ไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา) ซึ่งเมื่อเติมเข้าไปในคำต่าง ๆ แล้ว ก็จะทำให้ "คำ" คำนั้นอ่านออกเสียงเปลี่ยนไปและมีความหมายต่างไปจากเดิม ซึ่งทำให้จำนวน "คำ" ในภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นอีก

ดังนั้น **ในการทำ "ดรรชนีอักษร(กฎหมาย)"** ในประมวลกฎหมายของไทย สิ่งที่คาดหมาย**ได้แน่นอน** ก็คือ **จำนวน "คำ"** ในดรรชนีอักษรของประมวลกฎหมาย ฯ ที่เป็นภาษาไทยของเรา จะต้องมีจำนวนมากกว่า ดรรชนีอักษร(กฎหมาย)ในภาษาต่างประเทศของประเทศที่พัฒนาแล้ว **(มาก)**

อันที่จริง ถ้าผู้ยกร่างประมวลกฎหมายอาญาของเราในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รู้**ถึง**ปัญหาเกี่ยวกับ "หลักภาษาศาสตร์"ของภาษาไทยของเรา และผู้ยกร่างประมวลกฎหมายอาญา ฯ ได้คิดถึงการจัดทำดรรชนีอักษรกฎหมายไว้ท้ายประมวลกฎหมาย (ให้เหมือนกับหนังสือกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว)ไว้ตั้งแต่แรก ในขณะยกร่างกฎหมาย ผู้ยกร่างประมวลกฎหมายอาญาของเราในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ก็อาจแก้ปัญหาในการทำ "ดรรชนีอักษร(กฎหมาย)" นี้ได้บางส่วน

ตัวอย่างเช่น ในการใช้ถ้อยคำที่เป็น **คำเหมือน –** synonym ก็อาจจะเลือกใช้ "คำ" ให้เหลือเพียงคำเดียว (*เช่น คำว่า "เจ้าพนักงาน" กับ "พนักงานเจ้าหน้าที่" หรือ คำว่า "อันตราย" กับ "ภยันตราย "*) **หรือ** ในกรณีที่คำที่ต่างกัน แต่**มี "คำ" ที่มีความหมายรวมกันได้** เช่น คำว่า รถยนต์ที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ / อากาศยาน หรือเรือที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ รถไฟ รถราง ฯลฯ ที่บัญญัติกระจัดกระจายแยกกันอยู่ในมาตราต่าง ๆ **ผู้ยกร่างกฎหมาย** ฯ ก็อาจใช้เทคนิคของการเขียนกฎหมายเข้ามาช่วยได้ โดยกำหนดให้เป็น "**คำนิยาม**" เพื่อให้เหลือคำเพียงคำเดียว เช่น กำหนดคำนิยาม "**ยานพาหนะ**ที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ" ให้มีความรวมถึง รถ เรือ รถไฟ รถราง เครื่องบิน ที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ **เป็นต้น**

แต่เป็นที่น่าเสียดาย ที่ในขณะที่ยกร่างประมวลกฎหมายอาญา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ผู้ยกร่างประมวลกฎหมายอาญาของเรา คงยังไม่คิดถึงเรื่องการจัดทำดรรชนีอักษร (กฎหมาย) สำหรับประมวลกฎหมายอาญาของเรา

เมื่อ**ท่านผู้อ่าน**ได้รับรู้ "**อุปสรรค**"ในการทำดรรชนีอักษร(กฎหมาย)ที่มาจากหลักภาษาศาสตร์ของภาษาไทยทั้ง ๓ ประการดังกล่าวข้างต้นแล้ว **เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) มีความเห็นว่า** ถ้าเราคิดจะทำ**ดรรชนีอักษร(กฎหมาย) สำหรับหนังสือประมวลกฎหมายสำหรับภาษาไทยของเราเองแล้ว** เราคงต้องกำหนด **"หลักการ"** ในการจัดทำ "ดรรชนีอักษร (กฎหมาย) สำหรับภาษาไทยของเราขึ้น**โดยเฉพาะ** ซึ่งคงจะแตกต่างกับหลักการในการทำ "ดรรชนีอักษร (กฎหมาย)" ของหนังสือกฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วไม่มากก็น้อย

ในท้ายที่สุดนี้ เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) ขอให้ท่านผู้อ่าน**รอพบ**กับ “หนังสือ**ประมวลกฎหมายอาญา**” ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิมพ์และจะออกจำหน่ายในเร็ว ๆ นี้ เพื่อพิสูจน์ด้วยตัวของท่านเองว่า เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) ทำได้ตามความคาดหมายของเรา หรือไม่

“หนังสือ**ประมวลกฎหมายอาญา**” เป็นหนังสือประมวลกฎหมาย**ฉบับแรก** ที่สำนักพิมพ์ฯ จัดพิมพ์ขึ้นในรูปแบบใหม่ โดยเป็นการจัดพิมพ์บทบัญญัติที่มี highlight และมีการทำดรรชนีอักษร(กฎหมาย)ไว้ท้ายเล่ม ซึ่ง**เรา (สำนักพิมพ์สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง) เชื่อว่า** หนังสือประมวลกฎหมายที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ฯ จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาตำรากฎหมายและการเรียนการสอนกฎหมายในมหาวิทยาลัยได้ ไม่มากก็น้อย

ขอขอบคุณ ท่านผู้อ่านทุกท่าน

คณะผู้จัดตั้ง
สำนักพิมพ์ สยามลอว์บุ๊ค พับบลิชชิ่ง
พฤษภาคม ๒๕๖๓